

OBRONA LWOWA 1918

SEMPER FIDELIS

2. UKRAIŃSKI ZAMACH 1.11.1918

WIELKA WOJNA TRWA 1556. DZIEŃ. DO ZAWIESZENIA BRONI POZOSTAŁO 11 DNI

Pierwszego dnia walczyło we Lwowie łącznie ok. **2200** ludzi. To tyle, ile liczyły dwa bataliony austro-węgierskiego pułku. W wielkich bitwach Wielkiej Wojny walczyły na małej przestrzeni całe dywizje złożone z 16 batalionów każda.

92 KM
do Przemysła

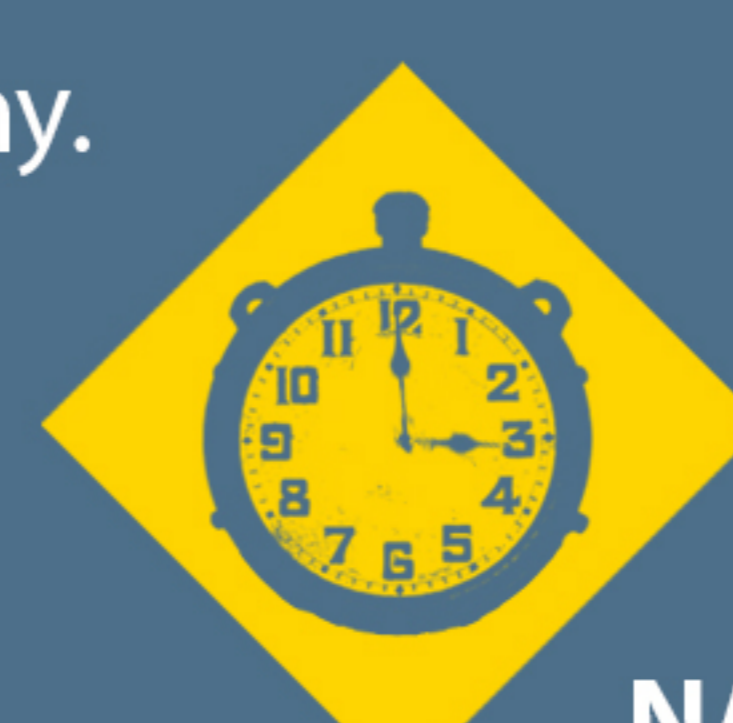
342 KM
do Krakowa

PUNKTY STRATEGICZNE:

- 1. LOTNISKO**
pierwsze lotnisko we Lwowie na tzw. Lewandówce wzniesli Austriacy w trakcie Wielkiej Wojny. Stały tu jedynie cztery hangary.
- 2. DWORZEC GŁÓWNY**
Lwów został połączony koleją z Krakowem w 1861 roku. Codziennie odchodziło z niego prawie 100 pociągów. Był najważniejszym węzłem kolejowym w okolicy, a jego kontrola zapewniała łączność ze światem zewnętrznym.
- 3. GÓRA STRACENIA**
(339 m) – jeden z najwyższych punktów miasta. Austriacy stracili tu w 1847 r. dwóch polskich patriotów - Teofila Wiśniowskiego i Józefa Kapuścińskiego.
- 4. SEJM KRAJOWY**
gmach galicyjskiego parlamentu, w którym od 1861 roku zasiadali reprezentanci polskich, ukraińskich i żydowskich społeczności.
- 5. CYTADELA**
najważniejszy militarny obiekt Lwowa, który wzniesli nieopodal centrum miasta Austriacy w połowie XIX wieku. Miał za zadanie zniechęcać mieszkańców do wszelkich prób buntów i powstań.
- 6. PARK STRYJSKI**
jeden z ulubionych parków Lwowian, pełen jarów i stromych wzniesień. To tutaj w 1894 roku odbyła się Powszechna Wystawa Krajowa, którą odwiedziło ponad 1 000 000 gości!
- 7. CMENTARZ ŁYCZAKOWSKI**
założony w 1786 r. na malowniczych wzgórzach pozostaje jednym z najstarszych, czynnych cmentarzy w Europie. Chowano tu wybitnych mieszkańców miasta.
- 8. WYSOKI ZAMEK**
ruiny średniowiecznego zamku, który wytrzymał oblężenie Kozaków podczas Powstania Chmielnickiego. Razem z pobliskim Kopcem Unii Lubelskiej (413 m), usypanym w 1869 roku, stanowił najwyższy punkt w mieście.
- 9. ZAMARSTYNÓW**
północne przedmieścia Lwowa o charakterze przemysłowym, zamieszkałe głównie przez robotników i słynnych batiarów.

3:00 POCZĄTEK UKRAIŃSKIEJ AKCJI

NARODNYJ DOM
31.10. godz. 18:00 - odprawa ukraińskich polityków i wojskowych, na której zapada decyzja o rozpoczęciu akcji nadchodzącej nocy. Dowództwo zostaje powierzone Dmytrovi Witowskiemu.

PAŁAC NAMIESTNIKOWSKI
wieczorem, 31 października delegacja Ukraińskiej Rady Narodowej spotyka się z ostatnim namiestnikiem Galicji - gen. Karlem Georgiem von Huynem. Po godz. 4.00 rano następnego dnia Ukraińcy obsadzają zbrojnie budynek i internują generała.

POCZTA GŁÓWNA
pierwszy budynek opanowany przez Ukraińców. Dzięki kontroli centrali telefonicznej zerwano połączenie z Galicją zachodnią.

KOSZARY 15 PUŁKU PIECHOTY PRZY UL. KURKOWEJ
wysłany na rekonensans legionista Andrzej Battaglia zostaje śmiertelnie postrzelony przez Ukraińców, którzy zajęli już miasto. Jest pierwszą ofiarą walk.

CYTADELA I SEJM KRAJOWY
zostają obsadzone przez Ukraińców.

DWORZEC CZERNIOWIECKI
choć Polacy planowali opanować przydworcowe magazyny broni i amunicji, zabrakło zdecydowanego działania. Między 14:00 a 15:00 obsadzili je Ukraińcy.

PUNKTY OPORU POLAKÓW:

1. DOM AKADEMICKI PRZY UL. SENATORSKIEJ 1

31.10. godz. 22:00 - spotkanie członków polskich organizacji (Polskiej Organizacji Wojskowej, Polskiego Korpusu Posiłkowego i Polskich Kadr Wojskowych), które nie zakończyło się porozumieniem.

2. SZKOŁA SIENKIEWICZA

od ok. godz. 20:00 zajęta przez niewielki oddział kapitana Zdzisława Trzeźniowskiego (POW). Od rana 1 listopada wielokrotnie atakowana przez Ukraińców.

3. DOM TECHNIKÓW

obsadzony przez ok. 40 ochotników POW i słuchaczy politechniki dowodzonych początkowo przez Ludwika Wasilewskiego. Punkt wzmocniony został przez słuchaczy akademickich przybyłych na zjazd akademicki spoza Lwowa.

4. KOSZARY POLICJI PRZY ROGATCE GRÓDECKIEJ

1.11 grupa 12 ochotników z por. Felsztynem na czele (mieli tylko jeden rewolwer) rozbroiła posterunek i zdobyła broń, którą dostarczyła do atakowanej następnie Szkoły Sienkiewicza.

5. POLITECHNIKA

z ulokowanego tu szpitala wojskowego Polacy przejmują zdeponowane karabiny, w które uzbrajają się obrońcy Domu Techników.

6. KAMIENICA UL. FREDRY 3

mieszkanie w którym mieścił się sztab kpt. Czesława Mączyńskiego, pełniącego funkcję naczelnego komendanta obrony Lwowa.

SIŁY OBU STRON W DNIU 1.11.1918 R.

POLACY UKRAIŃCY

- POW - POLSKA ORGANIZACJA WOJSKOWA
- ORGANIZACJA "WOLNOŚĆ"
- PKW - POLSKIE KADRY WOJSKOWE
- TOWARZYSTWO WZAJEMNEJ POMOCY BYŁYCH LEGIONISTÓW
- HARCERZE, UCZNIOWIE, STUDENCI

- BATALION ASYSTENCYJNY
- 41 PUŁKU PIECHOTY
- 15 PUŁK PIECHOTY
- 19 PUŁK STRZELCÓW
- BATALION 30 PUŁKU STRZELCÓW POŁOWYCH
- FORMACJE WARTOWNICZE, ŻANDARMERIA, POLICJA

700

(OK. 0,65% POLSKICH MIESZKAŃCÓW)

1500

(OK. 4% UKRAIŃSKICH MIESZKAŃCÓW)

DOWÓDCY:	 KPT. CZESŁAW MĄCZYŃSKI	 KPT. DMYTRO WITOWSKI
WIEK W DNIU ZAMACHU:	37 LAT	31 LAT
MIEJSCE URODZENIA:	KASZYCE (WOJ. LWOWSKIE)	MEDUCHA (WOJ. STANISŁAWOWSKIE)
ZAWÓD:	NAUCZYCIEL	PRAWNIK
DOŚWIADCZENIE WOJSKOWE:	KAPITAN ARTYLERII	SOTNIK

ŹRÓDŁA:

- Obrona Lwowa 1-22 listopada 1918 T.2
- Relacje uczestników, Lwów 1936
- Mączyński C., *Boje Lwowskie* cz. 1, Warszawa 1921
- Próchnik A., *Obrona Lwowa od 1 do 22 listopada 1918 roku*, Zamość 1919
- Krysiak F.S., *Z dni grozy we Lwowie*, Kraków 1919
- Klimek M., *Lwów 1918-1919*, Warszawa 2000

NAC

ZDJĘCIE TYTUŁOWE ZE ZBIORÓW NARODOWEGO ARCHIWUM CYFROWEGO

OPRACOWANIE: ŁUKASZ WRONA, PAWEŁ KUROWSKI
KONSULTACJA MERYTORYCZNA: MICHAŁ MASŁOWSKI, DR WOJCIECH FRAZIK, DR PAWEŁ NALEŻNIAK

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Krakowie

#MOJA NIEPODLEGŁA.